

Unitat 1

La síl·laba. L'accent gràfic. La separació de síl·labes

Observació

- Llegeix el text en veu alta remarcant bé les síl·labes:

En-Pe-re-Pa-ret-Pin-tor-pin-ta-pa-rets-per-poc-preu.

- Classifica les paraules següents segons el nombre de síl·labes:

xo-co-la-ta, lli-mo-na, po-ma, col, me-ló, blat, al-ber-coc, a-ma-ni-da

1 síl·laba	2 síl·labes	3 síl·labes	4 síl·labes

- Llegeix aquestes paraules i pinta la síl·laba que sona més fort:

LLÀ GRI MA   CA RA   O RE LLA
A BRA ÇA DA   CA BELL

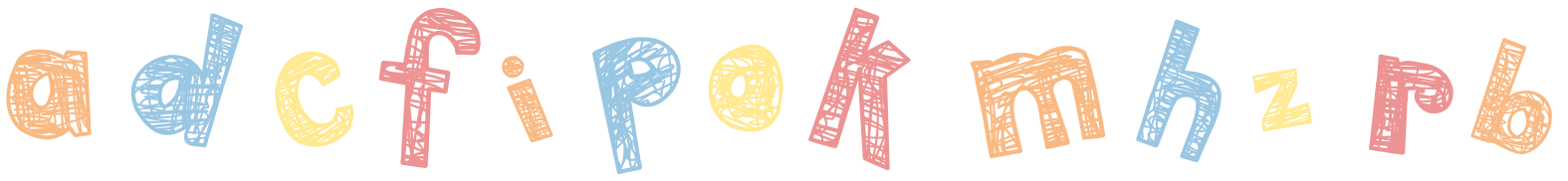

- Observa i respon:

a) mànega, sandàlia, sèrie, allò

b) mitjó, violí, música, préssec

- Quina diferència hi ha entre aquests dos grups de paraules?

Activitats

La síl·laba
 Una **síl·laba** és un so o un grup de sons que diem en un sol cop de veu quan pronunciem una paraula. La paraula *cadira*, per exemple, té tres síl·labes: *ca-di-ra*.

1. Llegeix aquestes paraules i separa-les per síl·labes:
camisa, bufanda, abric, vestit, pantalons, faldilla, calçotets, sostenidors

CA	MI	SA			

2. Classifica segons el nombre de síl·labes i després afegeix una paraula més en cada columna:
as-tro-nau-ta, bom-ber, net, pas-tor, lam-pis-ta, de-pen-dent, col, con-duc-to-ra

1 síl·laba	2 síl·labes	3 síl·labes	4 síl·labes

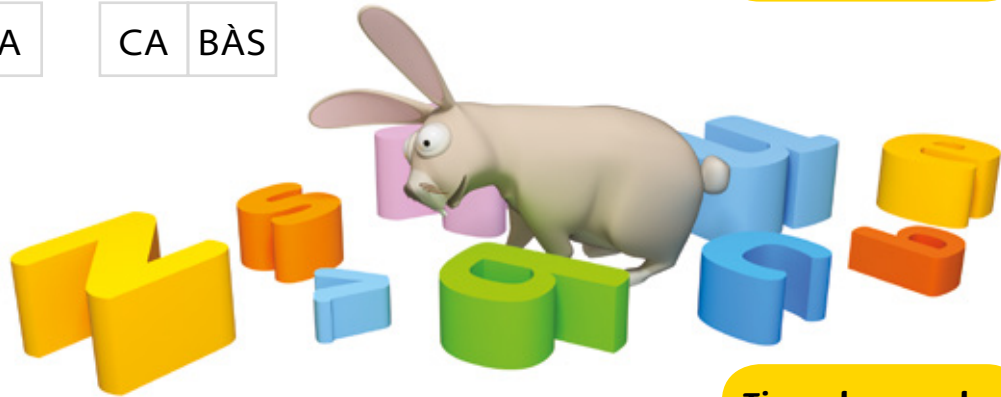
3. Pinta de color taronja la síl·laba tònica de cada paraula i de color verd totes les síl·labes àtones:

PLÀ TAN   BAL CÒ   DES PER TA DOR

MA TE MÀ TI QUES   MÚ SI CA

FUM   GAS   LLEN TI ES   LÀ MI NA

CA DI RA   CA BÀS

Les síl·labes tòniques i les síl·labes àtones

- Quan les paraules tenen dues o més síl·labes, sempre n'hi ha una que sona més fort: és la **síl·laba tònica**. Per exemple: **ter**-ra, co-**nil·l**.
- La resta de síl·labes s'anomenen **síl·labes àtones**.

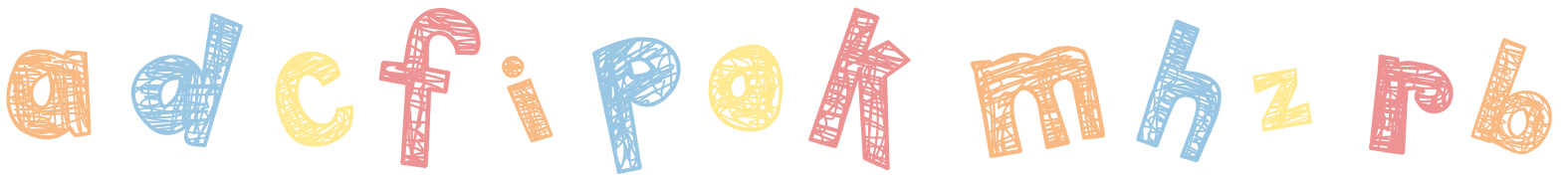
4. Encercla la síl·laba tònica de cada paraula i escriu la paraula en la columna corresponent:

cigrons, xocolata, cérvol, quilòmetre, pollastre, mànega, plàstic, cabàs, àguila, pernil, número, bacallà

Agudes	Planes	Esdrúixoles
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Tipus de paraules segons la síl·laba tònica

- Les paraules **agudes** són les que tenen la síl·laba tònica en l'última síl·laba. Per exemple: ca-mi-**ó**, es-qui-**rol**.
- Les paraules **planes** són les que tenen la síl·laba tònica en la penúltima síl·laba. Per exemple: **cèn**-tim, ar-**ma**-ri.
- Les paraules **esdrúixoles** són les que tenen la síl·laba tònica en l'antepenúltima síl·laba. Per exemple: me-**mò**-ri-a, **mà**-qui-na.

Típus d'accent gràfic

En català hi ha dos tipus d'accent gràfic: l'**accent obert** (`) i l'**accent tancat** (´).

5. Classifica les paraules següents:

mexicà, mòbil, però, cançó, termòmetre, estómac, ciència, telèfon, església, tornavis, pel·lícula, préssec

	Accent obert (`)	Accent tancat (´)
Paraules agudes	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Paraules planes	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Paraules esdrúixoles	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

La separació de síl·labes

Quan s'ha de partir una paraula, cal tenir en compte el següent:

- S'han de separar els dígrafs o grups de lletres següents:

rr (es-bor-**ra**-dor),

ss (bos-**sa**),

ix (quei-**xal**),

l·l (pel·lí-**cu**-la),

tj (mit-**ja**),

tg (met-**ge**),

tx (cot-**xe**).

- No s'han de separar els dígrafs o grups de lletres següents:

gu (an-**gui**-la),

qu (po-**quet**),

ll (u-**lle**-res),

ny (ca-**nya**).

6. Escriu cada paraula separada per síl·labes

al costat del dígraf o grup de lletres corresponent:

brúixola, botiguer, til·la, carro, molla, cassola, fetge, fletxa, platja, pinya, màquina

rr ▶ _____ tx ▶ _____

ss ▶ _____ ny ▶ _____

ix ▶ _____ ll ▶ _____

l·l ▶ _____ gu ▶ _____

tj ▶ _____ qu ▶ _____

tg ▶ _____

Jocs

1. Fes tantes paraules com puguis amb les síl·labes de dins la bafarada. Pots repetir síl·labes.

NÚ CEL
 TEM NA
 TRE ES VA
 LLES TA
 LLU DA
 VOLS
 NE PES

---

2. Col·loca les paraules fent cadena:

rata, nata, tallarina, taronja, llana, natura, jaqueta, tombarella

TOM	BA	RE	LLA	...	LLA	NA	...			...		
.....												
				..								
.....												
										..		

3. Pinta i copia la síl·laba tònica de cada paraula i et sortirà un refrany:

VENT	RO DE TA	CA MA	CA NI NA
FOR MI GÓ	FE NO MEN	MA DU RA	CAN TA RÀ
RES TA	CA DE NA	BO TA	

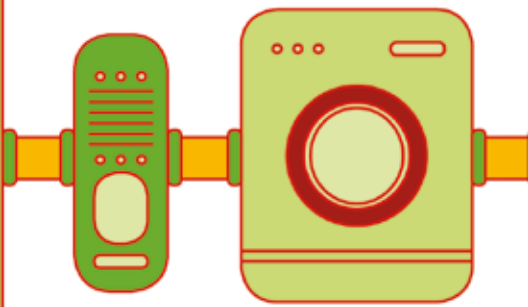
Vent de _____
 _____

4. Separa cada paraula per síl·labes i relaciona. Pinta la síl·laba tònica de color verd i les síl·labes àtones de color taronja.

cadena ●	●	<input type="text"/>
volant ●	●	<input type="text"/> <input type="text"/>
cotxe ●	●	CA DE NA
fre ●	●	<input type="text"/> <input type="text"/>
llanta ●	●	<input type="text"/> <input type="text"/>
clàxon ●	●	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
velocitat ●	●	<input type="text"/> <input type="text"/>
bicicleta ●	●	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
manillar ●	●	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

5. Encercla la síl·laba tònica de cada paraula i la màquina les classificarà:

dictat llibre lliçó número còpia carpeta quadern pàgina problema		Síl·laba tònica en l'última síl·laba _____ _____
		Síl·laba tònica en la penúltima síl·laba _____ _____
		Síl·laba tònica en l'antepenúltima síl·laba _____ _____

6. Aprèn de memòria aquest embarbussament:

A l'horta del Senyor me n'entrí;
 en entrar cotó collí,
 al redó collí cotó,
 i en sortir cotó collí.

JOAN AMADES

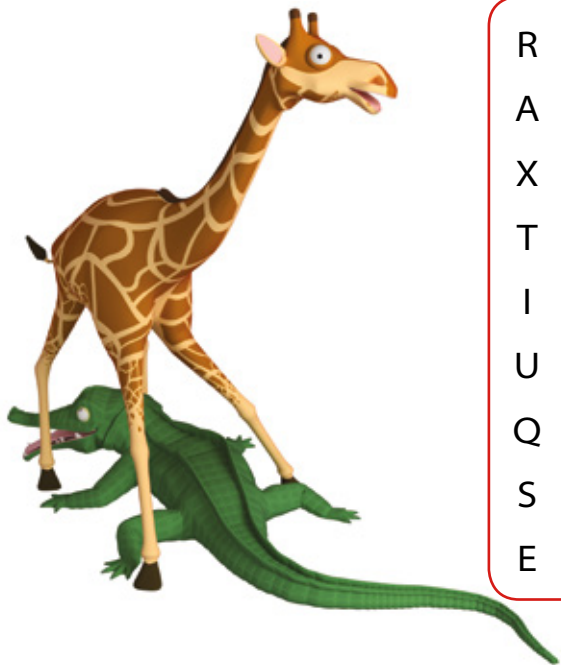

• Com és l'accent de les paraules accentuades: obert o tancat?

_____

7. Busca aquestes paraules en la sopa de lletres:

dibuixar, esquixar, platja, metge, canya, arròs, brillant

R	V	X	D	S	O	T	N	Y	I
A	M	E	I	Q	U	E	B	U	D
X	L	R	B	M	A	R	R	O	S
T	A	M	U	R	C	D	I	G	H
I	D	E	I	R	A	S	L	A	J
U	P	T	X	F	N	Z	L	B	I
Q	F	G	A	S	Y	Q	A	H	A
S	J	E	R	O	A	F	N	T	C
E	P	L	A	T	J	A	T	N	Z

8. Ordena les síl·labes i escriu la paraula corresponent:

NYA TA PES

_____

XAL QUEI

_____

LLA O RE

_____

RO MOR

_____

JA NAT

_____

LA PIL PU

_____

Dictats

1.

Des de dalt del Santuari de la Mare de Déu del Mont es veu una vista magnífica que abraça el mar i la muntanya del Canigó passant per la plana de l'Empordà . L'Arnau hi va sovint d'excursió amb els seus pares . Un dia, quan era a dalt, va caure, amb tan mala sort que es va trencar una cama i va ser necessari un helicòpter per dur-lo a l'hospital .

Preparació del dictat

- Escriu el nombre de síl·labes de cada paraula destacada.

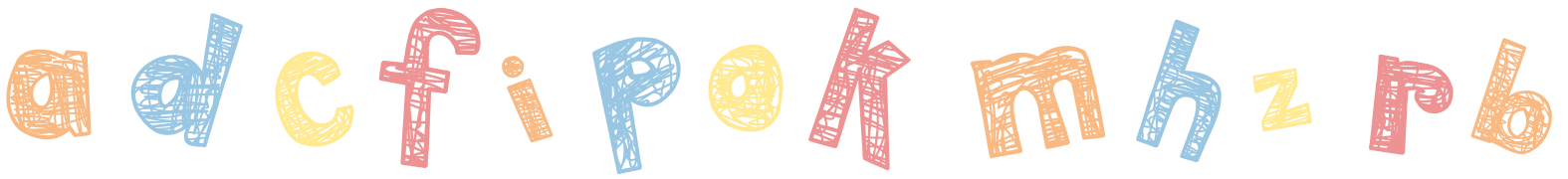
2.

Ahir la meua amiga Mònica de les Canàries i jo estàvem escoltant música, quan de sobte el meu avi ens va dir: «Voleu venir a buscar **bolets**? Aquest any se n'estan fent molts, perquè durant la primavera i la tardor ha plogut força i els boscos estan **amarats** d'aigua, no com l'any passat que no vam poder omplir cap cistell de bolets».

Preparació del dictat

- Encercla amb color vermell la síl·laba tònica i amb color blau les síl·labes àtones de cada paraula destacada.

3.

He anat a la biblioteca a escoltar en Lluís, que fa de rondallaire. Avui ha explicat el conte del núvol que es passejava pel cel i que estava cansat perquè tot el dia havia d'anar esquivant els avions. Un dia, fins i tot, va haver d'esquivar un satèl·lit que anava molt i molt ràpid. Després de sentir en Lluís, que té una veu molt bonica, m'han vingut ganes de llegir noves històries.

Preparació del dictat

- Classifica les paraules del text segons el seu accent.

Accent obert: _____

_____
_____

Accent tancat: _____

_____
_____

4.

A en Jan li agrada el tir amb arc. Cada cap de setmana prepara l'arc i les fletxes, que guarda en una caixa dins el garatge, les fica a la bossa i va a casa dels avis amb el seu pare. Allà hi té una diana i hi llança sense parar una fletxa darrere l'altra perquè vol aconseguir tenir molta punteria.

Preparació del dictat

- Copia les paraules destacades del text i encercla'n els dígrafs o grups de lletres que tenen.

_____
_____
_____
_____

Activitats d'ampliació

1. Classifica aquestes paraules agudes amb accent segons la terminació:

matalàs, catipén, mossèn, americà, francès, succés, magazín, tornavís,
també, cafè, magribí, llardós, repòs, esglaó, però, microbús, bambú

Vocal accentuada :

Vocal accentuada + S :

Vocal accentuada + N :

2. Completa les paraules amb els dígrafs o grups de lletres següents
i després separa les paraules per síl·labes:

ll

ny

ll

qu

gu

rr

ss

ix

tg

tj

tx

ca__era

me__essa

ba__era

me__a

mi__a

for__illa

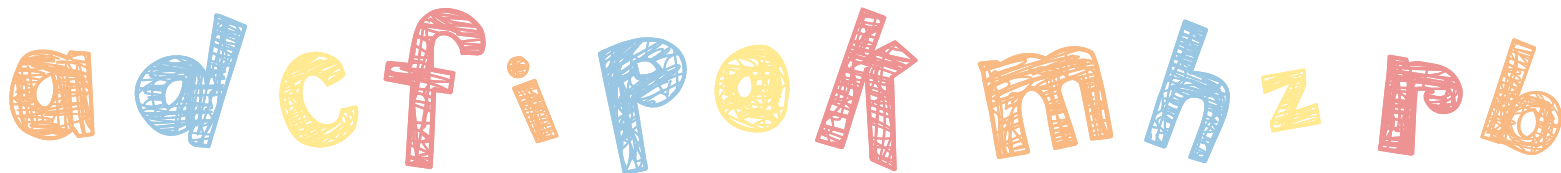
pe__uca

co__egi

__ineu

llo__a

mot__o

Avaluació

Escriu correctament les paraules que no has escrit bé.

Activitats	Paraules escrites correctament
Paraules agudes	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
Paraules planes	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
Paraules esdrúixoles	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
Separació sil·làbica de paraules amb dígrafs o amb grups de lletres	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>